OuNou 1/2010

Oulun Seudun Noutajakoirayhdistys ry.

OuNou

Oulun seudun
noutajakoirayhdistyksen
jäsenjulkaisu

Painosmäärä 470 kpl,
Ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Painopaikka: Multiprint Oy, Oulu
2010

Päätoimittaja/taitto
Eija Anttila
paatoimittaja @oulunseudunnoutajat.com
044 542 2302

Toimitus
Antti Honkarinta
honkaan@mail.student.oulu.fi

Maria Tero
maria@labnou.net

Vuokko Matero
vuokkojm.matero@dnainternet.net

Elsi Hanni
elsi.hanni@wippies.fi

SEURAAVA OUNOU-LEHDEN AINEISTOPÄIVÄ:

2/2010
-15.05.2010

Noudatathan aineistopäiviä!
Materiaali toimitetaan Eija Anttilalle.

NETTISIVUILLE TULEVA MATERIAALI:
webmaster @oulunseudunnoutajat.com

Kannen kuva:

Reminds Justin Black

© Vuokko Matero

Lehden ilmoitushinnat 2009:

	Ei jäsen	**Jäsen**
Takakansi	59 €	30 €
Koko sivu	50 €	25 €
1/2 sivua	27 €	18 €
1/4 sivua	17 €	15 €

Vuosi-	168 €
sopimus	135 €
	68 €

-

OSN:n jäsenmaksut/jäseneksi liittyminen 2009:

Liittymismaksu 3 €

Vuosimaksu 20 €, *sisältää Suomen Noutajakoirajärjestö (SNJ) ry.n jäsenmaksun sekä SNJ:n jäsenlehti Nuuskun ja OSN:n jäsentiedote OuNou:n*

Perhejäsenmaksu 3 €

Pelkkä OSN:n jäsenmaksu 10 €.
(ei sis. SNJ:n jäsenyyttä eikä Nuuskua)

Halutessasi liittyä yhdistyksen jäseneksi, maksa yhdistyksen tilille 23 € (20 + 3€) **tai** 13 € =vain OSN.

Laita laskun viestiosuuteen nimesi ja osoitteesi. **Ilmoita liittymisestäsi jäsensihteerille**:
jasensihteeri@oulunseudunnoutajat.com

Jäsenmaksutili:
OP 574136-20417367

Tässä numerossa:	
OSN ry johtokunta ja toimikunnat –10	4
Puheenjohtajalta	6
Vuosikokouksen esityslista	7
Kevätpäivä 2010	8
Hankinome	10
Taipumuskoekurssi	11
NOME-kurssi	12
NOME-toimikunnan vetäjä esittäytyy	13
TOKO-toimikunnan vetäjä esittäytyy	14
Vuoden 2009 valiot	15
Talkookutsu	23
Muistoissamme Boompaw's Baikal Teal	24
Treenaamalla tavoitteisiin	26

Oulun Seudun Noutajakoirayhdistys ry:n

sääntömääräinen vuosikokous
25.02.2010 klo 19.00
Esityslista tämän lehden sivulla 7.
Paikka varmistuu myöhemmin,
seuraa ilmoittelua osoitteessa:
www.oulunseudunnoutajat.com
TERVETULOA!

OSN ry—johtokunta 2010

Puheenjohtaja
Tanja Tenhonen
Eteläpelto 3 E 14
90440 Kempele
tanja.tenhonen@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja
Vesa Turunen
Rajakorventie 81
90440 Kempele
040-7550538
b001vesa.turunen@dnainternet.net

Sihteeri
Niina Lukkariniemi
Vihiluodontie 52-58 C 17
90460 Oulunsalo
0400 - 753037 **ei tekstiviestitiedusteluja**
sihteeri@oulunseudunnoutajat.com

Rahastonhoitaja
Maija Pajala
Tarkka-ampujankatu 14 F 81
90120 Oulu
maija.pajala@mail.suomi.net

Jäsensihteeri
Eija Anttila
Minttukuja 1B
90 460 Oulunsalo
044 - 542 2302 **ei tekstiviestitiedusteluja**
jasensihteeri@oulunseudunnoutajat.com

Teijo Matero
Vankkurikuja 3
91800 Tyrnävä
0400-291 849
teijomtr9@gmail.com

Maria Tero
Peräkyläntie 17 A
91900 Liminka
040 - 562 5247
maria@labnou.net

Jukka Välitalo
Sauvatie 20
90230 OULU
p.045-6718187
jukka.valitalo@pp.inet.fi

Pasi-Matti Paakkola
Rysäkarintie 41
90470 Varjakka
040 - 5354453
pasimatti@gmail.com

Riitta Heikkinen
Peltolankaari 30 12
90230 OULU
riitta.heikkinen@pp7.inet.fi
050 561 1697

Ann-Mari Skutnabb (**1. varajäsen)**

Niina Lukkariniemi **(2. varajäsen)**

OSN ry—toimikunnat 2010

Puheenjohtajat:	Jäsenet:
NOU/NOME Tiina Pikkuaho **Varastovastaava/** **Tarvikemyynti** (pillit, hihnat, dummyt) Tomi Sarkkinen Lassilantie 20 B Oulunsalo 040 - 553 7450 nometmk@oulunseudunnoutajat.com	Katja Salmela (sihteeri) Tomi Sarkkinen Antti Honkarinta Terhi Honkarinta Juha Isomaa Jari Juvani Ilkka Koskela Tanja Tenhonen Tapio Sikala Mari Komulainen Henna Mikkonen Raija Gärding Elsi Hanni Lotta Seppinen Henri Kaakinen Jyrki Oikarinen Pirkko Partanen
MEJÄ Erika Jylhä-Pekkala mejatmk@oulunseudunnoutajat.com	Kirsi Virtanen Riitta Heikkinen Pasi-Matti Paakkola Kaisa Rimpiläinen Eija Anttila Jukka Välitalo Pasi Vähäkuopus Vuokko Matero Henri Saxholm
TOKO Maisa Reinikka tokotmk@oulunseudunnoutajat.com	Teija Hemmilä Inka Labba Henna Mikkonen Piritta Kontio Tiina Pikkuaho Soile Karjalainen Piritta Pärssinen Ann-Mari Skutnabb Tanja Tenhonen Kirsi Virtanen Jaana Jussila Miia Valkama Annamari Salminen
Näyttely Katja Korhonen nayttelytmk@oulunseudunnoutajat.com	Kati Heikkinen Nora Sommer Riitta Heikkinen

Puheenjohtajalta

Talviterveiset Kempeleestä!

Uusi vuosi toi tullessaan paukkupakkaset ja reilut valkoiset hanget; ainakin noita hankia ehdittiin jo kaivatakin. Hiljalleen kevättä kohti kuljettaessa aurinkokin pilkistelee ajoittain pilvien raoista, tiedossa on siis loistavia ulkoilu-, ja miksei treenikelejäkin nelijalkaisten ystäviemme kanssa.

Kevätauringon pilkistellessä treeni-intokin alkaa hiljalleen nostaa päätään. Ja miksei nostaisi, toimintaa niin harjoitusten kuin kokeiden muodossa on jälleen tiedossa roppakaupalla. Vuoden ensimmäiset toko-kurssit pyörähtävät käyntiin ensi viikonloppuna, ja maalis-huhtikuussa muutkin toimikunnat järjestävät erilaisia koulutustilaisuuksia. Suunnitelmissa on myös viime vuoden tapaan lapsenmielinen koko perheen Kevätpäivä huhtikuussa. Seurailkaahan aktiivisesti uusiutuvia nettisivujamme!

Helmikuun loppupuolella vuosikokouksessa palkitsemme jälleen viime vuonna ansioituneet Nuuskut. Mikäli hakemukset ovat jääneet toimittamatta, kipinkapin laittamaan sähköpostia sihteerillemme Niinalle!

Päivien pidentyessä huimaa vauhtia, viimeisetkin pois talvikoloistaan ja vielä nauttimaan kauniista kevätkeleistä!

Aktiivista kevättä,

Tanja

OULUN SEUDUN NOUTAJAKOIRAYHDISTYS RY

Esityslista

Sääntömääräinen vuosikokous

Aika: Tiistai 25.2.2010, klo 19

Paikka: varmistuu myöhemmin

1. Kokouksen avaus

2. Kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta

3. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

4. Asialistan hyväksyminen työjärjestykseksi

5. Pöytäkirjan tarkastajien (2) valinta

6. Äänten laskijoiden (3) valinta

7. Toimintakertomus, varainhoitokertomus ja tilintarkastajien lausunto

8. Tili- ja vastuuvapauden myöntäminen

9. Yhdistyksen edustajien valinta Suomen Noutajakoirajärjestö ry:n kokouksiin.

10. Vuoden 2009 Nuuskujen palkitseminen

11. Muut asiat

12. Kokouksen päättäminen

KEVÄTPÄIVÄ

OSN ry järjestää tänäkin keväänä koko perheen ulkoilupäivän, seuraathan ilmoittelua osoitteessa: www.oulunseudunnoutajat.com

Tässä kuvasatoa viime vuoden tapahtumasta!

Mies ja koira –kisan voittaja Pentti Åmanin tyylikästä esiintymistä Iita-parsonin kanssa, välillä ihan suukotellen...

Kisamenestyksestä ylpistyneenä Iita-koira ei suostunut laskeutumaan Paukun Majan portaita; Jonin ilme kertoo neuvottelujen kariutuneen tuloksettomina.

Pidetään tytöt peukkuja, että meitä hellitään tänäkin vuonna näinkin makealla silmäkarkilla kuin Tapsa, Pena ja Timppa!

Kultaisennoutajan pentuja

isä:
Weljesten Endorfin Au

lonkat: A/A kyynäret: 0/0
silmät: Ei PRA-, HC- tai RD-muutoksia
Optigen prcd-PRA puhdas
Nome: 3 x voi 2
Näy: EH

emä :
Goldgingers Red Hot Pepper

lonkat: A/A kyynäret: 0/0
silmät: Ei PRA-, HC- tai RD-muutoksia
distichiasis todettu (lievä)
Nome: 3 x avo 1
Wt: avo 1
Toko: TK1, TK 2
Näy: ERI

Yhteystiedot:
Miia Valkama
Mähyläntie 23, 91500 Muhos
p. 0405059956
miia.valkama@gmail.com
http://kotisivu.suomi.net/henri.saxholm

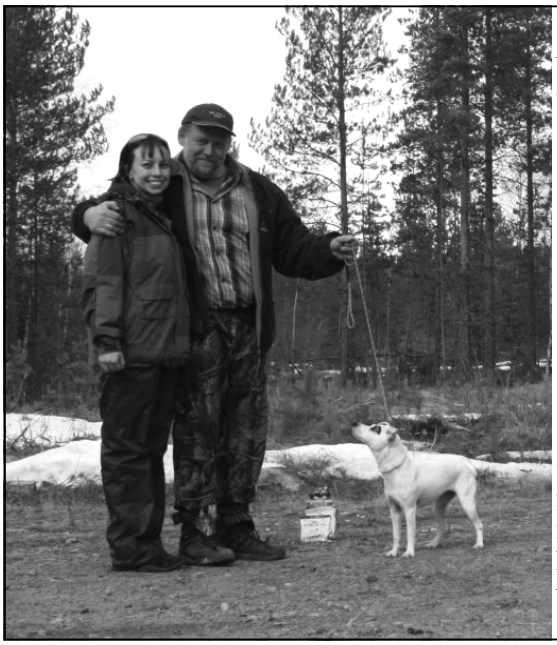

Mies ja koira –kisan tuomari Katja Korhanen ja onnellinen voittaja Pena.

Ohjelmassa on tänäkin vuonna koiramaisen mukavaa puuhaa koko perheelle,
tervetuloa mukaan!

Hankinome 17.04.2010

Hankinome on epävirallinen dameilla järjestettävä koe,
jossa käydään myös joukkuekilpailu.
Kolmen koiran joukkueet voidaan koota vapaasti luokasta riippumatta.
Luokat:
ALO (ilman taipumuskoettakin voi osallistua)
AVO
VOI
Ilmoittautuminen Hankinomeen Tiina Pikkuaholle,
filurin@gmail.com
Tiedustelut puh. 040-5345583 (ei tekstiviestikyselyjä),
mielellään maanantai-iltaisin klo 19►
Ilmoittautumisaika 29.3-10.4.2009
Osallistumismaksu **15 € jäseniltä**, 20 € muut,
tilille 574136-20417367, VIITE 1562
Etusija järjestävän yhdistyksen jäsenillä.
Seuraa lisätietoja kokeista OSN:n nettisivuilta!

Hankinome 2009: Petri Ollikainen tuomaroimassa, sihteerinä Terhi Honkarinta.
© Henna Mikkonen

Tervetuloa Hankinomeen!

Taipumuskoekurssi

Teoriaosuus 27.3.2010 Oulunsalon nuorisoseuralla.
Teoriaosuuden hinta on **10 euroa**, joka maksetaan yhdistyksen tilille
OP Oulu **574136-20417367**, **VIITE 1436**.

Teoriaosuuden jälkeen tapahtuu ryhmiin jako 10.4.2010.
Taipparikurssin käytännön osuutta pidetään neljä kertaa:
osa ryhmistä maanantaina ja osa keskiviikkona, alkaen 10.5.2010
Käytännön harjoitusten hinta on 20 euroa per koirakko, joka maksetaan ennakkoon yhdistyksen tilille 574136-20417367, VIITE 1436.

Pääsyvaatimuksena taipparikurssille on, että koira tulee käskystä luokse ja kantaa damia. Kurssin tavoitteena on valmistaa koiran ohjaajaa ja koiraa noutajien taipumuskokeisiin.

Ilmoittautumisaika: 22.2-7.3.2010

Ilmoittautumiset sähköpostilla osoitteeseen:
nometmk@oulunseudunnoutajat.com

Tiedustelut: Tiina Pikkuaho p.040-5345583 mieluiten maanantai-iltaisin klo 19►

NOME-kurssi

Teoriaosuus 28.3.2010 Oulunsalon nuorisoseuralla.
Nome-kurssin hinta 20 euroa, joka maksetaan yhdistyksen tilille
OP Oulu **574136-20417367**, **VIITE 1371**.
Kurssia pidetään toukokuussa kaksi kertaa ja kesäkuussa kaksi kertaa tiistaisin:
4.5., 18.5.,1.6. ja 15.6.

Kurssi on tarkoitettu noutajien taipumuskokeet suorittaneille koirakoille.

Ilmoittautumisaika: 22.2-7.3.2010

Ilmoittautumiset sähköpostilla osoitteeseen:
nometmk@oulunseudunnoutajat.com

Tiedustelut: Tiina Pikkuaho p.040-5345583 mieluiten maanantai-iltaisin klo 19►

Hei!

Olen uusi nometoimikunnan vetäjä Tiina Pikkuaho. Perin pestin Sarkkisen Tomilta, joka ansiokkaasti veti toimikuntaa aiemmin. Tässä onkin työsarkaa edessäpäin, jotta NOME -toiminta jatkuisi yhtä mallikkaasti.

Pikainen esittely lienee paikallaan uusille noutajaharrastajille, vanhoille taas taidan olla jo jonkin verran tuttu naama. Asustelen Oulussa flattinarttu Viivin kanssa, josta tuli viime vuonna käyttövalio. Huushollissa tosin pyörii aika ajoin yhden miehen lisäksi myös pari muuta koiraa.

OSN:n hommiin ja muutoinkin noutajamaailmaan sotkeuduin mukaan vuonna 1999 Tahvon kanssa ja harrastusta niin NOME:n, MEJÄ:n kuin TOKO:nkin saralla olen jatkanut sittemmin Viivin kanssa.

Lisäksi minulla on osaomistuksessa kaksi muuta flattia, jotka asuvat muualla. Kasvattajajuttuja olen harrastanut yhden pentueen verran Filurin kennelnimellä.

Ensi vuonna meidät nähdään varmaankin joissakin kokeissa, mutta todennäköisesti enin aika menee toimikunnan pyöritykseen, koulutuksien pitämiseen ja kokeiden järjestämiseen. Toivonkin, että pääsen tutustumaan uusiin aktiivisiin noutajaharrastajiin niin koulutuksissa kuin tapahtumissakin.

NOME-toimintaa ollaan järjestämässä entisten vuosien keväästä syksyyn. Keväällä aloitetaan taippari- ja NOME-kurssit. Huhtikuussa järjestetään jälleen suosittu epävirallinen Hanki-NOME ja siitä jatketaankin virallisilla kokeilla.

NOME-toimintaan ovat kaikki tervetulleita mukaan!

Terveisin

Tiina Pikkuaho

Hei kaikki näyttelyistä kiinnostuneet!

Oulussa järjestetään KEHÄTOIMITSIJAKURSSI 24.-25.4.2010
Raj. max 30. Järj. Pohjois-Pohjanmaan Kennelpiiri.
Kurssin joht. Virve Sipola. Ilm. viim. 5.4.2010
virve.sipola@gmail.com. Osm.45 e tili 216821-9802 viite 2299.
Lisätietoja http://pohjois-pohjanmaan.kennelpiiri.fi/fi

Heip!

"Vanhat" OSN:läiset minut varmaan jo tunnistavatkin, mutta uusille harrastajille pieni presentaatio..

Olen Marja Reinikka, paremmin nimellä "Maisa" tunnettu, noutajaharrastaja Muhokselta.

Perheeseen kuuluu lisäkseni avopuolisoni Jarno, kaksi sileäkarvaista noutajaa, Smart (Toffedreams Summit) 5v ja Hero (Jay-Jay`s Handyman) 1,5v, sekä suomenhevosruuna Hemmi 16v.

Noutajien kanssa olen puuhastellut kaikenmoista jo liki 20 vuotta, vuodesta 1992 lähtien, jolloin ensimmäinen sileäkarvainen noutaja tuli elämääni. Kaikenlaisia lajeja on tullut kokeiltua, mutta lähinnä harrastaminen omalta osaltani on keskittynyt tokoon ja nomeen.

Jonkin verran olen myös tutustunut pelastuskoirahommiin maalimiehen roolissa, avopuolison ottaessa koirien koulutusvastuun sillä saralla. Smartin kanssa kisataan sekä tokossa että nomessa AVO-luokassa ja Heron kanssa ollaan kokeiltu taippareita (saisimmekohan kausikortin ensi kesää varten ;o)) ja toko hommat on vielä kovin vaiheessa.... mutta kokeisiin asti olisi tarkoitus silläkin puolella pyrkiä.

© Tiina Pikkuaho

Pelastuskoirapuolella Smartin lajeina on haku ja rauniot, joissa hausta on loppukokeet läpäistynä ja rauniolla peruskoe suoritettuna. Hero on vielä pelastushommissakin treenivaiheessa ;o)

Minä nyt sitten yritän tänä vuonna parhaani mukaan Ammin jättämiä saappaita täytellä toimikunnan vetäjänä, mutta mikäs tässä ahkeria toimikuntalaisia luotsatessa.. ;o)

Nähdään TOKO-kentällä,

Maisa

Vuoden 2009 valiot

C.I.B. & POHJ & NO & SE MVA Gill`s Comeback,
om. Tanja Tenhonen

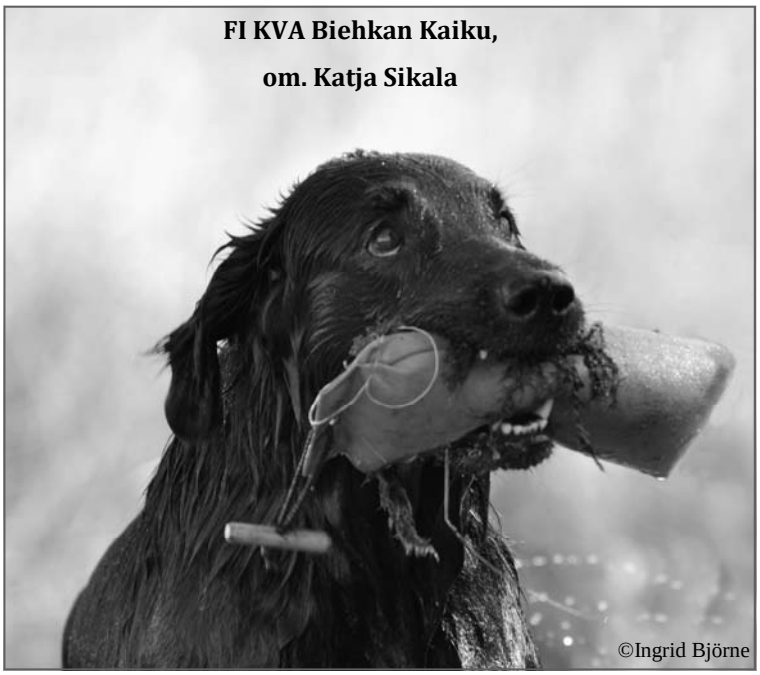

FI KVA Biehkan Kaiku,
om. Katja Sikala

©Ingrid Björne

Vuoden 2009 valiot

FI KVA Zebulons Windy Peg,

om. Tiina Pikkuaho

FI JVA Buckthorn's Coriander,

om. Riitta Heikkinen

Vuoden 2009 valiot

FI TVA Jummi-Jammin Nightwish, om. Teija Hemmilä

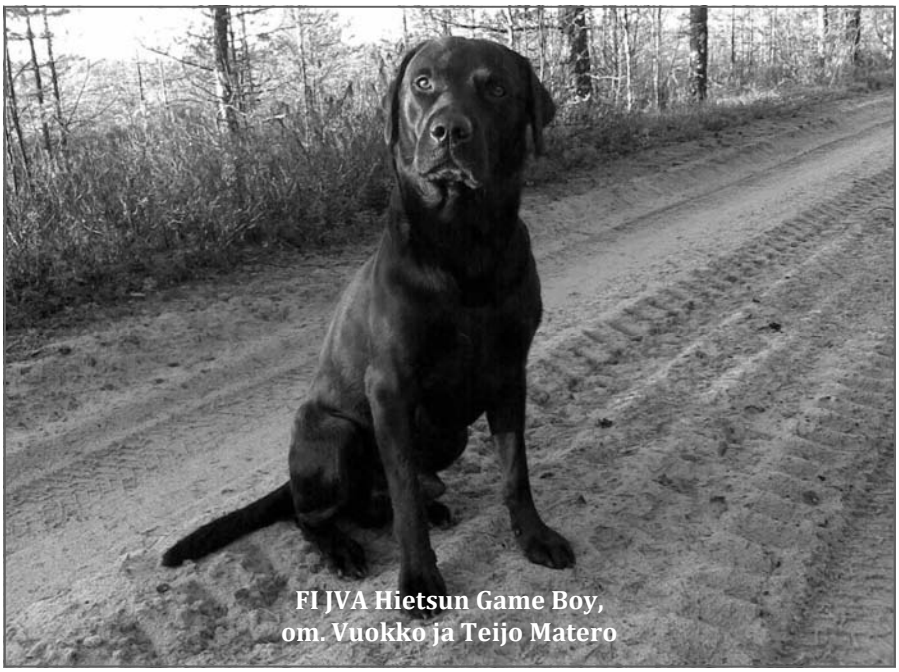

FI JVA Hietsun Game Boy,
om. Vuokko ja Teijo Matero

Vuoden 2009 valiot

FI TVA & SE & NO JVA Adventurer's Blanc de Blancs,
om. Kaija Partanen

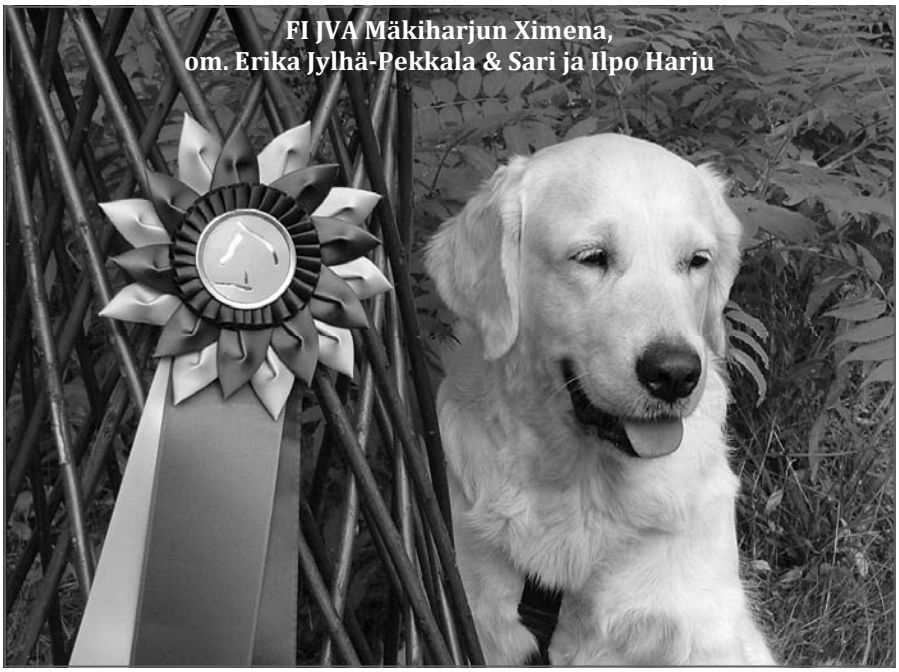

FI JVA Mäkiharjun Ximena,
om. Erika Jylhä-Pekkala & Sari ja Ilpo Harju

Vuoden 2009 valiot

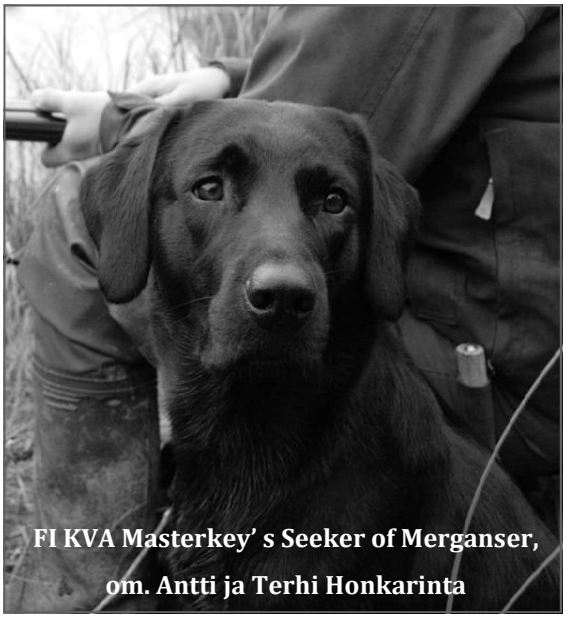

FI KVA Masterkey' s Seeker of Merganser,
om. Antti ja Terhi Honkarinta

FI & NO JVA Saskian Foxtrot,
om. Kaisa Rimpiläinen

Vuoden 2009 valiot

FI JVA Conover's Be A Bricklayer, om. Mikko ja Virpi Vaarala

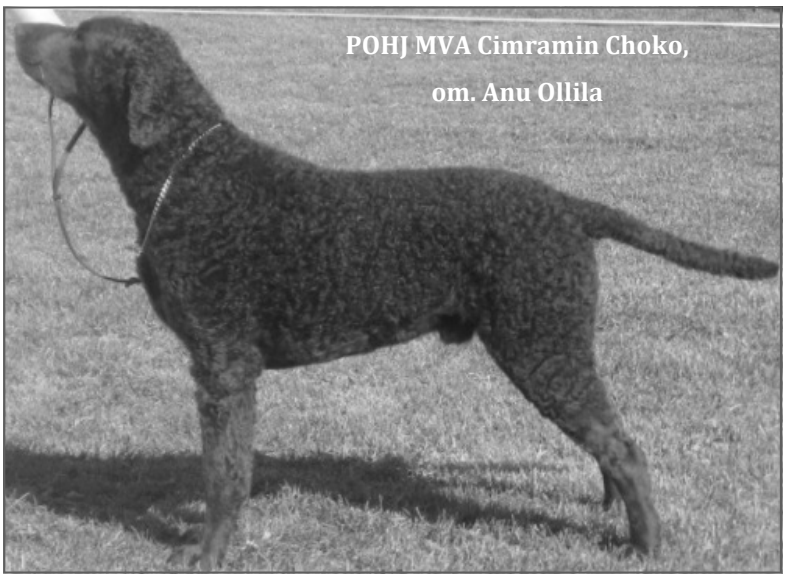

POHJ MVA Cimramin Choko, om. Anu Ollila

Vuoden 2009 valiot

FI MVA Curlicue`s Cyriana,

om. Anu Ollila ja Paula Sarkkinen

FI JVA Boogie`s Hot Sugar,

om. Teija Hemmilä

Vuoden 2009 valiot

FI KVA Jummi-Jammin Nefernefernefer,
om. Tomi Sarkkinen

FI KVA Blackthorn Bion,
om. Tomi Sarkkinen

Töihin yhdistyksen kokeisiin 2010?

Yhdistystoiminta pyörii talkoovoimin ja näissä talkoissa työvoimana toimivat luonnollisesti yhdistyksen jäsenet. Tämä vapaaehtoisista koostuva porukka järjestää kokeet ja koulutukset ja mahdollistaa siis käytännössä yhdistyksemme aktiivisen toiminnan.

Allekirjoittanut on NOME-toimikunnan jäsen ja luonnollisesti kirjoitan NOME-toimikuntalaisen näkökulmasta. Samat lainalaisuudet pätevät kuitenkin yhdistyksemme toiminnassa toimikunnasta riippumatta ja viesti on aina sama: kokeisiin tarvitaan työvoimaa!

Osallistumalla kokeen järjestämiseen:

-tapaa muita harrastajia

-saa vinkkejä oman koiran kouluttamiseen ja näkökulmaa koulutuksessa etenemiseen

-oppii koiran ohjaamisesta

-oppii muiden ohjaajien toiminnasta

-oppii ”lukemaan” kokeita (sääolosuhteet, muut koirat, ohjaajien toiminta)

-näkee eri rotuisten koirien työskentelyä

-saa raitista ilmaa hyvässä seurassa

-illanvietot ovat viikonloppukokeiden kohokohtia

-nome ja nou-kokeista saa usein mukaansa riistaa

Mukaan pääset ottamalla yhteyttä toimikuntasi puheenjohtajaan!

Talkooterveisin *Antti Honkarinta*

Luulimme yhteisiä vuosia olevan jäljellä monta.
Niitä ei ollutkaan yhtään.

MUISTOISSAMME

FI SE JVA Boompaw's Baikal Teal

"Noora alias pikkumusta alias Humpatti"
16.11.2003 - 15.12.2009

Noora menehtyi streptococcus equi subs. zooepidemicus-bakteeriin,
samoin kuin oletettavasti veljensä Milou (s.16.11.03- k.14.12.09).

Noora oli iloinen ja hyväntuulinen, erittäin älykäs sekä lahjakas tyttö,
jonka tavaramerkkinä oli alati heiluva häntä!

Pikkumustaamme kaivaten,
Juha, Taina, Santtu ja Erki

Lämmin kiitos kaikille Nooraa muistaneille ja meitä tukeneille
Erkin taistellessa samaa bakteeria vastaan!

Treenaamalla tavoitteisiin

Harrastipa mitä lajia tahansa koiran kanssa, on tärkeää pohtia, mitä koiran opettaminen tarkoittaa. Useimmilla jotain lajia harrastavilla on tavoite. Tavoitteen saavuttaminen tuntuu tärkeältä, jos treenaamisen eteen uhraa paljon aikaa ja vaivaa. Sen takia ei ole yhdentekevää, miten tavoitteisiin pyritään.

VM

Kokeneelle ohjaajalle tässä artikkelissa kerrotut koulutusasiat ovat tuttua asiaa ja hän saattaa olla samaa mieltä joistain asioista ja eri mieltä aika monista. Kuitenkin monen aloittelijan on vaikea saada minkäänlaista kokonaiskuvaa koiran kouluttamisesta, ennen kuin hän itse oppii muodostamaan omansa. Tämä on meidän mielikuvamme treenaamisesta nyt, huomenna se kenties on jo erilainen.

Tavoite

Jokaisella ohjaajalla on jokin tavoite, mihin hän tähtää koiransa kanssa. Tavoite voi olla alokasluokkaan osallistuminen tokossa tai möllikisaan agilityssa - tai sitten hän vain haluaa harrastaa ja pitää hauskaa koiran kanssa ilman mitään kilpailullisia tavoitteita. Tai tavoite voi olla maajoukkue tai maailmanmestaruus. Olipa tavoite mikä tahansa, se saattaa muuttua matkan varrella moneen kertaan. Tokon alokasluokkaan osallistunut saattaa innostua ja jatkaa erikoisvoittajaluokkaan asti. Tai agilityn möllikisassa pärjännyt innostuu tähtäämään virallisiin kisoihin. Sen takia ei ole sama, miten treenataan. Alussa tehtyjä isoja virheitä on aina hankalampi korjata myöhemmin, tosin se on ihan mahdollista.

Tavoitteen ollessa selvillä on ohjaajalla parempi motivaatio ryhtyä kouluttamaan koiraa. Tavoitteet pitää jakaa lyhyen ja pitkän tähtäimen tavoittei-

AR

siin. Ei ole järkeä laittaa tavoitteita liian korkealle. Jos niihin ei pääsekään haluamassaan aikataulussa, se turhauttaa ja vähentää treenimotivaatiota. Sen sijaan kannattaa asettaa sopivia välitavoitteita ja kulkea niiden kautta kohti pitkän ajan tavoitetta.

Tavoitteellinen treenaaminen ei tarkoita yksitoikkoista junnaamista koiran kanssa. Jotta tavoitteeseen päästään, pitää matkan sinne olla hauska. Muuten ei jaksa panostaa niin paljon. Aika harva maailman huipulle tahtova pääsee sinne. Mitä jos tosiaan ei pääse tavoitteeseen ja matkakin kohti sitä on ollut ikävä? Parempi olisi vain nauttia treeneistä, koska silloin tavoite on mahdollista saavuttaa. Jos sitä ei saavuta, niin mitä sitten – ainakin oli hauskaa.

Suhde

Ennen harjoittelun aloittamista on paljon tehtävää. Ohjaajan ja koiran välisen suhteen täytyy olla kunnossa, mikäli tuloksia halutaan saavuttaa. Mitä korkeammalle halutaan, sitä parempi sen pitää olla. Osa koirista on helpompia, osa vaikeampia. Joidenkin kanssa joutuu tekemään valtavasti töitä hyvän suhteen eteen ja joidenkin kanssa pääsee vähemmällä vaivalla. Mutta työ on tehtävä. Usein ohjaajat eivät edes huomaa jotain olevan vialla ja vaikka huomaisivatkin, eivät tiedä, mitä pitäisi tehdä. Tässä ulkopuolinen apu on kullanarvoinen.

Aktiivisuus

Koiran aktiivisuus kertoo paljon ohjaajan ja koiran välisestä suhteesta ja motivaatiosta. Paljon näkee ohjaajia, jotka ovat itse aktiivisia koi-

ran ollessa passiivinen. Ohjaaja ikään kuin yrittää omalla touhuamisellaan houkutella koiran innostumaan ja ottamaan kontaktia häneen. Tällainen käytös ohjaajalta saa koiran usein rauhoittelemaan ohjaajaa: se muuttuu entistä passiivisemmaksi. Tilanteen pitäisi olla päinvastainen - koiran tulisi olla aktiivinen ohjaajaa kohtaan. Sitä pitäisi palkita kaikesta aktiivisuudesta ja kontaktin hausta. Jos koira ei kiinnitä huomiota ohjaajaan eikä halua toimia omasta halustaan ohjaajan kanssa, ei suhde ole kunnossa.

Leikki

Ohjaajan ja koiran välinen leikki paljastaa paljon suhteesta. Onko leikki vapautunutta ja leikitäänkö koiran ehdoilla vai ohjaajan? Hyvän suhteen rakentaminen pitäisi aloittaa jo pikkupennun kanssa viettäen paljon aikaa keskenään ja leikkien. Kaikki pennut eivät osaa automaattisesti touhuta omistajan kanssa. Jos sitä ei sille opeteta, voi myöhemmin olla vaikeaa enää aloittaa, kun koira jo on muodostanut tietynlaisen mielikuvan omistajastaan.

Jos ohjaaja ei ole rakentanut koiraan suhdetta eikä koira ota häneen kontaktia, on koulutusta vaikea aloittaa. Tällainen koira ei esimerkiksi osaa leikkiä ohjaajan kanssa eikä pidä ohjaajaa toiminnan keskipisteenä. Sellaiselle koiralle ei voi opettaa tokoa tai agilitya, ennen kuin suhde saadaan paremmaksi. Silloin on koulutusaika käytettävä vaikkapa leikkimisen opetteluun, mikäli koira pystyy siihen keskittymään. Ohjaajalle anne-

taan kotiläksyjä ennen seuraavaa kertaa.

Luottamus

Ohjaajan ja koiran välillä täytyy olla luottamusta. Ohjaaja ei koskaan saa asettaa koiraa sellaiseen tilanteeseen, että sen luottamus ohjaajaan kärsisi. Luottamuksen takaisin saaminen voi kestää kauan. Sen takia koiralle pitää olla aina reilu eikä siltä saa vaatia sellaista, mitä se ei osaa tai pysty tekemään. Tällainen epäloogisuus vaurioittaa koiran luottamusta ohjaajaan. Se ei voi enää olla rento ja yritteliäs, koska se ei tiedä, miten ohjaaja reagoi tai mitä ohjaaja kulloinkin vaatii.

Kaikki koirat ovat erilaisia ja suhtautuvat ohjaajan taholta tuleviin ristiriitaisuuksiin ja epäloogisuuksiin eri lailla. Osa kestää niitä paremmin kuin toiset. Ei kannattane testata omaa koiraansa, ennen kuin on opetellut sen tuntemaan perin pohjin. Yksi ainoa suuttuminen tai epäreiluus koiraa kohtaan treeneissä saattaa olla liikaa ja viedä pohjan seuraavilta treeneiltä - puhumattakaan ohjaajan huonosta mielestä jälkeenpäin. Hyvä ohjaaja pystyy hillitsemään itsensä ja olemaan looginen - hän kykenee näkemään tilanteen yli seuraavaan kertaan.

Hyvä keino on miettiä, onko jostain hyötyä seuraavaa treeniä ajatellen. Onko hyötyä siitä, että suuttuu oikeasti koiran valitessa väärän kapulan tunnistusnoudossa tai tehtyä pujottelun sisäänmenovirheen? AR Vastaus on lähes aina ei. Paljon

parempi on suunnitella seuraava treeni paremmin ja miettiä jo etukäteen miten suhtautua, jos koira ei toimikaan haluamallamme tavalla. Kun sen on pohtinut etukäteen, on helpompaa suhtautua oikein.

Ohjaajalla on vastuu omasta koirastaan treeneissä. Kouluttaja voi pyytää ohjaajaa tekemään jotain, mitä koira ei vielä osaa. Kouluttaja voi myös pyytää tekemään sellaista, mitä ei oman koiran kanssa voi tehdä vaikkapa terveydellisistä syistä tai sen hermorakenteen takia. Tällöin vastuu on aina koiran ohjaajalla, sillä kouluttaja ei kenties tunne koiraa ollenkaan. Aika usein käy niin, etteivät ohjaajat oikein kehtaa sanoa vastaan ainakaan ulkopuoliselle kouluttajalle ja voivat tehdä kovin epäreiluja asioita koiran kannalta. Tässäkin kannattaa pitää järki päässä. Asioiden kokeilemisesta on harvoin haittaa, tiettyyn rajaan asti.

Mielikuva

Ennen kuin harjoittelu koiran kanssa aloitetaan, pitää ohjaajalla olla selvä mielikuva siitä, miltä koiran suorituksen tulee valmiina näyttää. Jos mielikuvaa ei ole, on vaikea lähteä kouluttamaan koiraa kohti oikeaa suoritustapaa. Mielikuvan luomisessa auttaa kokemus ja ihan aloittelijalla muiden koirakoiden katsominen ja kokeneempien neuvot. Jos mielikuva hämärtyy matkan varrella, on se rakennettava uudelleen, jotta treenaamista voi jatkaa kohti oikeaa päämäärää. Itsekin huomaa monesti, että mielikuva ei ole enää selkeä eikä koiralle osaakaan enää kertoa, mitä siltä haluaa. Silloin pitää vain miettiä mielikuva vahvaksi uudelleen. Liikkeet tulisi pilkkoa pieniksi palasiksi, treenata palat ensin kuntoon ja yhdistää vasta sitten liikkeenomaisiksi suorituksiksi. Silloin on helpompi seurata mielikuvaa.

Ohjaajan mielikuva

Mielikuva tarkoittaa siis aktiivista ajatustyötä omasta ohjaamisesta, koulutusmetodeista ja yhteistyöstä oman koiran kanssa. Jos mielikuvaa ei ole, saattaa käydä niin, että esimerkiksi agilityssa ohjaaja "kuuntelee liikaa" jokaista kouluttajaa ja oma ohjaus muuttuu aina sitä mukaa. Kun seuraava kouluttaja onkin eri mieltä asioista tai ehdottaa erilaista ohjausta, menee ohjaaja ymmälleen. Ketä pitäisi kuunnella? Miksi kouluttajat puhuvat eri tavalla? Kuka on oikeassa? Ohjaaja

Eläinlääkäriasema
LEMMIKKI

Kajaaninkatu 34
90100 OULU

Puh. 08 – 3115866

- Sisätaudit ja kirurgia
- RTG, ultraääni ja laboratorio
- Kyynär-, lonkka- ja polvitarkastukset
- Hammaskivenpoistot
- Tunnistusmerkinnät

Ajanvaraus: MA-TO 9 – 17
PE 9 – 14

yrittää kuunnella kaikkia ja vaihtaa ohjaustaan tai opetusmetodiaan aina kulloisenkin kouluttajan ehdotuksen mukaan. Tällaista ohjaajaa ei auta se, että häntä kouluttavat maailman parhaat kouluttajat, jos hän ei itse mieti ja sisäistä asioita.

Oikeampi tapa olisi muodostaa mielikuva omasta ihannesuorituksesta ja poimia eri kouluttajien opetuksesta itselleen sopivia, uusia ja kokeilemisenarvoisia ideoita, joiden avulla omaan ihannemielikuvaan kenties helpommin päästään - mutta ei muuttaa omaa mielikuvaansa kertaheitolla kokonaan. Jos näin tekee, on hukassa, kun kouluttaja lähtee pois eikä ole enää kertomassa omasta mielikuvastaan ohjaajalle. Oma ajattelu on siis tärkeätä.

Tämä ei mitenkään sulje pois erilaisten ohjaustapojen tai koiran opettamistapojen kokeilemista eikä sitä, että omaa mielikuvaa voi ja pitääkin muuttaa ajoittain. Se pitää vain sisäistää ja ajatella läpi. Jos jokin uusi juttu tuntuu sopivan itselle, on se hyvä lisätä työkalupakkiin. Mitä enemmän pakissa on tavaraa, sen helpompaa sieltä on poimia sopiva työkalu eri tilanteisiin.

Monesti ohjaajalla on kyllä mielikuva ihannesuorituksesta ja siitä, miltä koiran tulee tuntua ja tehdä, mutta hän ei osaa sitä toteuttaa käytännössä. Tässäkin on todella tärkeää tehdä ajatustyötä ennen treenejä ja pyytää neuvoa ja mielipiteitä kouluttajilta. Aina löytyy joku, joka osaa neuvoa juuri siinä puuttuvassa palasessa.

Esimerkkinä voisi kertoa koirasta, jota opetettiin agilityssa kepeille. Jostain syystä se aina pyörähti en-

nen kujakeppejä ja kääntyi ohjaajaan päin haukkuen. Ohjaaja meni mukaan koiran kiihtymiseen ja alkoi myös huutaa ja hosua koiraa kepeille. Ohjaajan mielikuva suorituksesta ei varmasti ollut tällainen. Hänen mielessään koira tietysti meni suoraan kepeille. Tässä kohtaa olisi ollut parempi miettiä hetki, mitä tekisi, jotta koira onnistuisi. Todennäköisesti hän olisi vaikka jättänyt koiran paikalleen ja käynyt kutsumassa koiran ensimmäiseen väliin ja palkannut tai käynyt taputtamassa ensimmäistä väliä ja päästänyt sen jälkeen koiran kepeille sekä palkannut oikeasta suorituksesta. Nyt tulos oli vain se, että sekä ohjaaja että koira olivat turhautuneita eikä koira oppinut etenemään suoraan kepeille.

Koiran mielikuva

Koiralle pitää rakentaa myös mielikuva treeneistä. Koiran mielikuva liittyy sekä teknisiin asioihin että asenteeseen. Mielikuva saa osaavan koiran tekemään tietyllä tavalla. Jos koiralla on mielikuva, että tokossa ruutu tarkoittaa sitä, että sinne mennään luvan saatuaan niin kovaa kuin pystyy, se tekee niin. Se on hauskaa ja niin on aina tehty. Tai jos koiran mielikuvan mukaan agilityssa putki tehdään lujaa vauhtia, se pyrkii tekemään sen lujaa. Tällaisella koiralla on mielikuva vauhdikkaasta tekemisestä. Kun ohjaaja antaa luvan se saa mennä osoitettuun suuntaan täyttä vauhtia. Sen sijaan, jos ohjaaja luo koiralle mielikuvan hitaudesta, koira menee hitaasti. Koira oppii, että esimerkiksi puomi mennään rauhallisesti ravissa, koska sille on niin opetettu. Koiran mielikuvaa voi aina muuttaa, mutta helpommin se käy, kun asian ajattelee jo etukäteen. Tämä ei tarkoita sitä, että koiran kanssa vain hosutaan kauhealla vauhdilla. Tekniikkaa pitää opettaa rauhallisesti, mutta senkään ei tarvitse olla kuivaa ja tylsää.

Mielikuva ei siis liity pelkkään vauhtiin, vaan kaikkeen treenaamiseen. Kaikista liikkeistä tai esteistä koira luo mielikuvan ja on ohjaajan vastuulla, millainen siitä mielikuvasta tulee. Tämä kaikki liittyy motivaatioon, asenteeseen ja yritteliäisyyteen, joista lisää alempana.

Asenne

Kaikki treenaaminen pitää tehdä oikealla asenteella. Se tarkoittaa sitä, että ohjaaja keskittyy koko treenin ajan sataprosenttisesti koiran kanssa tekemiseen. Kun tehdään, ei seurustella eikä mietitä muita asioita. Jos tulee tarve tehdä muita asioita tai neuvotella muiden kanssa, laitetaan koira rauhoittumaan tai viedään se pois. Vain silloin, kun ohjaaja on täysillä mukana, voi koiraltakin vaatia samaa. Koiralle ollaan siis reilu.

Ohjaajan asenne

Ohjaajan löysä asenne tekee koiran epävarmaksi. Jos treenifiilistä ei ole tai olo ei ole hyvä, kannattaa jäädä kotiin. Samoin jos on huonolla tuulella, ei varmasti ole hyötyä lähteä treeneihin. Monesti fiilis kyllä paranee perille päästyä, mutta mitä jos niin ei käykään? Jos itse on huonolla mielellä, ei varmasti koiraakaan voi vaatia esittämään parastaan. Ohjaaja alkaa helposti purkaa huonoa oloaan koiraan ja treeni on pilalla. Tällaisessa tilanteessa on parasta muuttaa treenisuunnitelmaa ja tehdä helpompia juttuja, jottei tule ristiriitatilanteita. Niihin kun on monesti muutenkin vaikea suhtautua oikein, saati sitten huonotuulisena tai huonovointisena. Myös kiire tekee helposti tuhoja treeniin. Ohjaaja yrittää tehdä mahdollisimman paljon treeniä lyhyessä ajassa ja alkaa hosua. Silloin treeni onnistuu harvoin. Koiran asennetta on seurattava treeneissä ja opeteltava tunnistamaan ja välttämään tilanteita, joissa se paineistuu tai ei muuten toimi enää hyvällä asenteella.

HM

HM

Rauhoittuminen

Koiralle on syytä opettaa rauhoittuminen. Sekin kuuluu hyvään asennekasvatukseen. Koira ei saa viihdyttää itseään vaikka haistelemalla kentän reunoja ohjaajan puhuessa kouluttajan kanssa. Monet ohjaajat opettavat koiran rauhoittumaan maahan aina, kun ei tapahdu mitään. Se ei ole maahan-käsky, vaan nimenomaan rauhoittumiskäsky. Silloin koira vain köllöttelee paikallaan rauhassa tekemättä mitään ja ohjaaja kykenee keskittymään muihin asioihin kuin koiraan.

Koiran asenne

Nuoren koiran kanssa on tärkeää alusta asti pitää huolta sen asenteesta treeneihin. Ohjaaja luo treeneistä koiralle tietyn mielikuvan. Mielikuvan pitäisi olla mahdollisimman iloinen ja kuitenkin rento. Koiran pitää haluta treeneihin ja sen pitää ”ajatella” treenejä positiivisesti. Itse olemme sitä mieltä, että vauhdikkuus tulee treeneissä ennen tekniikkaa. Niin kauan kuin koiran asenne on oikea - se tekee treeneissä "täysillä" ja rohkeasti - ei ole mitään hätää. Tekniikan ehtii kyllä opettaa ja hioa. Kovin usein kuitenkin näkee ohjaajan toruvan nuoren koiran suoritusta, jos se ei ole teknisesti virheetön. Ohjaaja olettaa monesti koiran olevan taitavampi kuin se on ja kun se ei osaakaan, hermostuu ohjaaja. Aina kannattaisi seurata koiran asennetta. Jos asenne on hyvä ja koira tekee, kuten se osaa, ei tarvitse olla huolissaan ja pitää olla iloinen. Koiraa pitää vain opettaa lisää vaikka kotona rauhassa ja sitä kautta tekniikkakin korjaantuu.

Oikeaa asennetta voidaan myös vaatia vanhemmalta koiralta. Kun tehdään, tehdään kunnolla. Ohjaaja ei aina huomaa koiran pientä lintsailua, tai jos huomaakin, ei osaa korjata sitä. Silloin kannattaa kääntyä ulkopuolisten asiantuntijoiden puoleen. Vahva koira saattaa kovastikin koetella ohjaajaansa, koska sille on annettu siihen tilaisuus. Kun tilanne korjataan, on sekä ohjaajalla että koiralla paljon mukavampaa.

Motivaatio

Koiraa koulutettaessa tärkeää on motivoida koiraa. Motivaatio on määritelmän mukaan tila, jossa koira toimii jonkin halun tai tarpeen ajamana päämäärän saavuttamiseksi. Päämäärä voi olla ruokaa, lelu, saalistaminen, rapsutuksia jne. Motivaatio nostaa vireystasoa eli tavoiteltava palkkio toimii vahvisteena ja lisää aktiivisuutta. Ilman motivaatiota, syytä toimia, koira ei ole aktiivinen. Sillä ei ole halua tai tarvetta tavoitella mitään. Sopiva motivaattori on aina koirakohtainen ja sen löytäminen omalle koiralle edellyttää aina koiran tuntemista.

Palkka

Ilman muuta on selvää, että koiralle paras palkka maksetaan vasta treeneissä. Kotona ei kannata pitää esillä koiran parhaita leluja tai syöttää koiralle nameja keittiössä sen tekemättä mitään. Jos palkkaa saa ilmaiseksi, miksi koira ponnistelisi treeneissä sen eteen? Palkintoa ei myöskään saa tuputtaa koiralle, vaan se on saatava todella yrittämään sen saamista, ponnistelemaan sen eteen. Siksi esimerkiksi namin on hyvä olla jotain koiran mielestä todella hyvää. Tavallinen kuivamuona ei kaikkia koiria houkuttele.

Rankaisu

Osa käyttää edelleen rankaisua motivaattorina; onneksi sitä enää vähemmän näkee. Rankaisu sinällään kyllä toimii motivaattorina, sillä eläin koettaa jatkossa välttää sitä. Tässä on se huono puoli, että hyvin ajoitettu rankaisu kyllä kertoo, mitä ei saa tehdä, mutta ei kerro, miten tulisi tehdä. Tämä lisää koiran turhautumista ja laskee motivaatiota. Siksi rankaisun käyttö koulutuksessa ei ole järkevää, puhumattakaan moraalisesta puolesta. Jos koira ei osaa jotain liikettä, on väärin rangaista sitä siitä eikä ohjaajalla ole siihen oikeuttakaan. Kolme syytä lienee olemassa siihen, ettei koira tee jotain liikettä: koira ei joko osaa, se on opetettu väärin tai sen motivaatio on puutteellinen. Mikään näistä ei ole koiran vika. Turhauttavista kieltelyistä koira vain hidastuu ja muuttuu epävarmaksi.

Koira voi tulkita monta asiaa rankaisuiksi. Koiran tarjoaman toiminnan huomiotta jättäminen on jo sinällään rangaistus, mutta se harvoin masentaa koiraa. Tätä voi käyttää koiran tehtyä virheen ja teettää tehtävän uudestaan helpotettuna. Toisinaan ohjaaja manailee itsekseen omaa tyhmyyttään tehtävän epäonnistuttua eikä kiinnitä koiraan huomiota. Mistä koira voi kuitenkaan tietää, ettei ärtymys liity siihen? Tällaista on syytä varoa. Aina harjoituksissa koira tulee ensin eli siihen pitää keskittyä, ei itseen. Kukaan ei kuitenkaan ole täydellinen ja näitä sattuu aina. Koiraa pitää kuitenkin opetella tarkkailemaan jatkuvasti ja pitää huolta siitä, ettei se turhaudu ja motivaatio vähene.

Tyytyväisyys

Ohjaajan ollessa tyytyväinen pitää se kertoa koiralle kunnolla. Ilon pitää kuulua aidosti äänestä ja eleistä.

Hyvä-sanakin saattaa kuulostaa aika vaisulta, eikä se silloin tarkoita koiralle mitään kovin positiivista. Erinomaisesta suorituksesta pitää maksaa kunnon palkka ja olla oikeasti iloinen. Ajatellaanpa esimerkiksi tokossa jotain liikettä. Treeneissä harjoitellaan vaikkapa ruutua kisanomaisesti. Koiralle oikean paikan löytäminen kisanomaisissa harjoituksissa on ollut vähän vaikeata, mutta nyt se osuu heti oikeaan paikkaan. Tässä kohtaa koira kannattaa palkata todella hyvin ja nopeasti eikä tehdä liikettä loppuun. Ruhtinaallinen palkka ja ohjaajan aito ilo nostaa koiran motivaatiota löytää oikea paikka myös seuraavalla kerralla. Tämä kannattaa muistaa.

Oppiminen

Motivaation luomisen lisäksi on tärkeää tietää, miten koira oppii. Se vanha luulo, että koira tekisi asioita miellyttääkseen ohjaajaa tai jotenkin kiitollisuudesta ohjaajaa kohtaan, on onneksi jo heitetty romukoppaan. Totuushan kuitenkin on, että koira tavoittelee omaa hyötyään ja mukavuuttaan tehdessään jotain. Oikeasta toiminnasta se saa palkkion, väärästä ei saa. Palkkio toimii siis vahvisteena. Nykyään ollaan vahvasti sitä mieltä, että koira oppii ehdollistumalla parhaiten. Se tarkoittaa yksinkertaistettuna, että koiraa rohkaistaan yrittämään ja palkitaan oikeista yrityksistä. Kansankielellä tätä kutsutaan naksutinkoulutukseksi, mikä sinänsä on harhaanjohtavaa. Naksutin on vain apuväline ja menetelmä on erikseen.

Yritteliäisyys

Ehdollistamalla kouluttaminen vaatii pitkää pinnaa ja kärsivällisyyttä. Aika harva kouluttaa koiransa täysin ehdollistamisen keinoilla onnistumi-

HM

sen ja erehtymisen kautta, vaan hieman oikaisee. Ohjaaja voi näyttää koiralle, mitä tältä haluaa. Tällöin koira ei itse alusta alkaen keksi, mitä tulee tehdä, vaan ohjaaja auttaa. Tässä on se vaara, että jos ohjaaja on liian auttavainen, se saattaa passivoittaa koiraa. Sen ei enää tarvitse olla yritteliäs, vaan se odottaa koko ajan ohjeita ohjaajalta. Tämä ei ole hyvä asia, sillä jos koiralta häviää yrittämisen halu, saattaa siltä hävitä vauhtikin. Siksi aktiivisuutta pitää koko ajan rohkaista, vaikka koiraa auttaakin. Koiran tulee olla yritteliäs - sillä on oltava lupa yrittää!

Palkka

Opettamisessa käytetään positiivisia vahvisteita eli palkkioita. Palkan oikea-aikaisuus on tärkeää; palkan pitää tulla juuri oikeaan aikaan. Siksi monet pitävät naksuttimen käytöstä. Se on nopea ja neutraali väline merkitsemään oikean palkitsemishetken. Koiran pitää olla hyvin ehdollistettu naksun äänelle, jotta se tietää sen merkitsevän palkkaa. Naksun tilalla voidaan käyttää myös jotain muuta ääntä merkitsemään palkkiota, kuten "hyvä"-sanaa. Ääni on kuitenkin harvoin neutraali ja äänensävy voi olla väärä.

Vahvisteen eli palkan pitää tulla usein, jotta koira jaksaa olla yritteliäs. Koulutuksen alussa ei siis pidä odottaa heti oikeaa suoritusta, vaan palkata kaikesta aktiivisuudesta ja yrittämisestä. Pikkuhiljaa aletaan palkata pienistä askelista kohti oikeaa suoritusta. Oikea-aikaisella palkalla

vahvistat sitä toimintaa, mitä haluat koiran tekevän. Esimerkkinä voisi mainita agilityssa pujottelun. Jos halutaan palkata oikeasta sisäänmenosta, pitää koiralle ilmoittaa oikeasta suorituksesta jo sen mennessä oikein sisään. Jos palkataan kahdentoista kepin jälkeen, palkataan jostain ihan muusta. Siksi koiralle voi vaikka hihkaista oikeassa paikassa ja ilmoittaa sille, että ohjaaja on tyytyväinen ja palkkaa on tiedossa.

Palkan pitää olla jatkuvaa koiraa opetettaessa. Kun koira osaa, kannattaa siirtyä satunnaispalkkaan, jotta koira oppii odottamaan palkkaa. Palkkauksen pitää olla yllättävää toisinaan. Mietitään vaikka tokoa. Ohjaaja harjoittelee seisomaan jäämistä seuraamisesta. Koiralla on ollut seuraamisongelmia eli se on saattanut edistää. Tarkoitus on tässä harjoituksessa kuitenkin palkata seisomisesta lyhyen seuraamisen jälkeen. Seisomisia on jo tehty muutaman kerran ohjaajan edessä, joten koira osaa odottaa seisomisharjoituksia lisää. Ohjaaja lähtee liikkeelle ja koiran seuraaminen onkin erinomaista. Silloin kannattaa palkata siitä ruhtinaallisesti eli poiketa alkuperäisestä suunnitelmasta. Koirahan on ylittänyt itsensä jo seuraamisessa. Samalla saadaan nostettua seuraamisen arvoa.

Palkkaan kannattaa aina liittää jokin edeltävä sana tai ele, johon koira ehdollistuu. Esimerkiksi agilityssa koiran tehdessä hienon kontaktin sille hihkaistaan jokin kehuva sana ja sen jälkeen vasta palkataan. Tällöin kilpailuissakin koiraa voidaan palkata välillä kehumalla samalla, palkkaa edeltävällä sanalla, mikä sille on opetettu.

Pilkkominen

Kun mielikuva lopputuloksesta on olemassa, pitää se pilkkoa pieniksi palasiksi. Näiden opittujen palasten kautta päästään lopputulokseen, missä palaset yhdistetään kokonaiseksi liikkeeksi. Kun liike on valmis, harjoitellaan edelleen palasia sekä silloin tällöin liikkeenomaisesti kokonaisuutta. Esimerkiksi tokon alokasluokan luoksetulossa on ainakin viisi palasta: perusasento, paikalla istuminen, luoksetulo, sivulletulo ja perusasento. Agilityssa harjoitellaan kaikki esteet erikseen sekä ohjauskuvioita, jonka jälkeen ne vasta yhdistetään. Yksittäisistä esteistä esimerkiksi puomi opetetaan palasissa.

Toistot

Kun mielikuva harjoituksesta on selvä ja treenisuunnitelma laadittu palasten opettamiseen, voidaan treenaaminen aloittaa. Oppiminen perustuu pitkälti riittävään määrään hyviä toistoja. Toistoja voi tehdä paljonkin, mutta ei ilman taukoja. Treenihetket on pidettävä lyhyinä, koska uutta opetteleva koira ei jaksa keskittyä pitkään. Toistoja voi tehdä vaikkapa viiden suorituksen jaksoina ja sen jälkeen pidetään tauko. Jokaisen sarjan tulisi olla edellistä parempi. Joku koira vaatii 500 toistoa oppiakseen tietyn asian, joku toinen selviää sadalla. Siksi koirien edistymistä ei saa verrata toisiinsa.

Toistoissa pitää uskaltaa mennä eteenpäin. Liian kauan ei saisi junnata samaa asiaa, ettei koira kyllästy. Toistoissa tulee aina takapakkia ja

ELÄINTEN HIERONTAA
HOMEOPAATTISTA HOITOA
KOULUTUKSIA kts. nettisivulta!
koiran kotihieronta ja koirahierojakurssi

Marjut Nieminen p. 040 5064 101
Suvi Matilainen p. 0400 456 654

Eläinten Luontaislääkintäkoulu ja
Luontaishoitola ELK Weter
Ketokatu 8, 90140 Oulu
weter@lh-keskus.net www.lh-keskus.net

silloin on pakko mennä vähän takaisinpäin.

Treenipaikat

Koiran opettaminen pitää aloittaa häiriöttömässä paikassa, mieluiten kotona. Siellä voidaan harjoitella paljon ennen varsinaiseen treenipaikkaan siirtymistä. Koiran pitää olla levollisessa mielentilassa kyetäkseen oppimaan. Stressaantunut koira ei opi. Kun koira osaa kotona vaikka koskea kosketusalustaan, voidaan harjoitus siirtää ulos tai treenihalliin. Edelleen häiriöiden määrä pitää minimoida. Harjoituksen pitää uudessa paikassa olla alkuun paljon helpompi kuin kotona. Vähitellen häiriön määrää voi ja pitää lisätä. Koiraa ei ole hyvä viedä kilpailuihin, ennen kuin kilpailunomaisia tilanteita on harjoiteltu treeneissä. Jos tilanne tulee yllätyksenä koiralle, voi sille jäädä huono mielikuva kilpailusta. Etenkin kun ohjaajat monesti jännittävät ja käyttäytyvät oudosti koiran mielestä.

Treenisuunnitelma ja -päiväkirja

Koiran kouluttaminen vaatii paljon ajatustyötä ennen varsinaista treeniä. Koiran kanssa ei voi treenata määrättömästi ja siksi joka ikinen treeni pitää miettiä tarkoin. Moni pääsee treenaamaan tokoa tai agilitya esimerkiksi vain pari kertaa viikossa. Näitä harvoja kertoja ei kannata päästää hukkaan, vaan ne pitää hyödyntää maksimaalisesti. Treenistä ei välttämättä ole hyötyä, jos sitä ei kunnolla suunnittele. Ei ole paljon järkeä mennä kentälle tai hallille ja siellä päättää, mitä tekee. Tällöin treenaamisesta puuttuu suunnitelmallisuus ja usein tulee tehtyä aina samoja asioita.

Treenisuunnitelma pitää tehdä pitkäjänteisesti vaikkapa ottaen tavoitteeksi kisakauden alun. Jos haluaa opettaa koiran kokonaan uudestaan, vie harjoittelu ja koiran opettaminen useita kuukausia. Suunnitelma on tehtävä, jotta tavoitteisiin päästään. Sama tilanne on silloin, jos halutaan parantaa koiran osaamista monella osa -alueella. Toistoja on tultava riittävästi, jotta oppimista tapahtuu. Treenisuunnitelmassa on myös hyvä pysyä. Jos sitä ei pysty tekemään jostain

syystä, se on hyvä laatia uudelleen.

Ennen jokaista treeniä kannattaa treeni suunnitella ja kirjoittaa vaikka paperille, jotta siinä pysyisi. Näin pystyy varmistamaan myös sen, ettei treenaa muuta kuin mitä paperissa lukee. Kun kaikki on tehty, pitää treeni lopettaa. Muuten treeni vain jatkuu ja jatkuu ja koira väsyy eikä opi enää mitään, vaan kyllästyy ja sille jää huono mielikuva treenaamisesta. Hyvä keino on katsoa kelloa. Joillain koirilla viisi minuuttia on maksimiaika, minkä se jaksaa keskittyä ilman taukoa, joillakin se on minuutti. On aivan ymmärrettävää, että ohjaaja haluaa tehdä paljon kerralla, jos matkaa treenipaikalle on paljon. Tällöin kuitenkin pitää miettiä hyötyjä. Oppiiko koira enää mitään, jos se on jo väsynyt? Olisiko parempi tehdä toistoja lisää kotona? Jos haluaa kuitenkin tehdä kerralla paljon, on pidettävä kunnon taukoja treenisessioiden välissä ja tarkkailtava koiraa. Asenne pitää säilyttää.

Jokaisen treenikerran suunnittelussa pitää miettiä, mitä aikoo harjoitella ja miten. Tässä on mielikuva tärkeä. Vielä pitää pohtia, harjoitteleeko tarkkuutta vai nopeutta, molempia ei koira aina pysty tekemään. Jos se joutuu kovasti miettimään tekniikkaa, se ei pysty tekemään kovaa. Lisäksi pitää suunnitella, mitä aikoo tehdä, jos jokin ei toimikaan ja miten aikoo käsitellä tapahtuneen virheen.

Treenin jälkeen pitäisi treeni analysoida. Menikö treeni suunnitellusti? Päästiinkö tavoitteisiin? Jos ei päästy, miksei? Jos tuli epäonnistumisia, miksi niitä tuli? Tässä analysoinnissa auttaa treenipäiväkirja, mikä kannattaa kirjoittaa lyhyesti heti treenin jälkeen. Monet pitävät nykyaikaisesti treeniblogia, mistä on helppo

selata taaksepäin aiempia tapahtumia ja mihin treenikaverit voivat kirjoittaa kommentteja ja neuvoja.

Välipäivät ovat tärkeitä. Joka päivä ei ole hyvä treenata tokoakaan, saati sitten fyysisesti rankkaa agilitya. Koira oppii ja sisäistää asioita välipäivinä. Tauon jälkeen tuntuu, että koira toimii paljon paremmin kuin edellisellä kerralla. Sen pää on saanut levätä. Stressittömät päivät ovat välttämättömiä oppimisen kannalta.

Ongelmanratkaisu

Koiran koulutus on myöhemmässä vaiheessa aika pitkälle ongelmien ratkaisemista. Vaikka ohjaaja olisi kuinka taitava, tulee aina vastaan tilanteita, jotka pitää miettiä uudestaan. Koira ei vaikkapa toimikaan parhaalla mahdollisella tavalla ja se pitää opettaa uudelleen.

Syy

Jos koira tekee virheen, pitää miettiä ensinnäkin syytä. Miksi koira teki noin eikä siten kuin itse ajattelin sen tekevän? Ajatellaanpa vaikka agilitytilannetta, jossa nuori koira menee pujottelussa lujaa vauhtia toiseen väliin. Syy lienee tässä tapauksessa aika selvä, se ei osaa vielä. Sille ei siis kannata sanoa mitään negatiivista, sillä se ei opi sillä tavalla - se vain turhautuisi saadessaan moitteita osaamattomuudesta. Parempi on jättää virhe huomiotta. Syitä voi olla monia muitakin kuin osaamattomuus ja se on saatava selville. Niitä voivat olla motivaatio, osaamattomuus, väärin opittu asia, turhautuminen, ristiriitatilanne, väsymys, pelko, ulkopuoliset häiriötekijät tai kipu.

Pohdinta

Kun virheellisen toiston syy on selvillä, aletaan pohtia omalle koiralle sopivaa ratkaisua ja jatketaan treeniä vasta, kun se on keksitty. Tämä on todella tärkeä osa koiran koulutusta. Vasta kun ohjaaja oppii pohtimaan asioita ja miettimään syitä, seurauksia ja ratkaisuehdotuksia, hän pääsee oikeasti eteenpäin. Aina ei ole saatavilla ulkopuolista apua ongelmiin vaan ne pitää ratkaista itse. Hyvä mielikuvitus on tässä suureksi avuksi. Joku ongelmanratkaisu tepsii toiselle koiralle, jokin muu toiselle.

HM

Virheelliset toistot

Useimmiten ohjaaja ei malta virhetilanteessa miettiä syytä heti, vaan hän tietysti kokeilee uudelleen. Koira voi tehdä useamman kerran väärin, se väsyy ja turhautuu. Niin käy myös ohjaajalle, joka jo tuohtuneena saattaa korottaa ääntään, koska hänen mielestään koiran pitäisi jo osata. Lopulta koira saattaa onnistua ihan vahingossa, jolloin ohjaaja helpottuneena lopettaa treenin. Mitä koira muistaa treenistä? Muistaako se ne kymmenen virheellistä suoritusta vai sen viimeisen oikean? Se muistaa melko varmasti virheelliset, koska niitä toistettiin niin paljon. Viimeistä se ei muista ollenkaan, koska se ei välttämättä edes tajunnut, mitä teki oikein. Tällaisesta treenistä ei ole hirveästi hyötyä.

Onnistuneet toistot

Parempi olisi varmistaa virheen jälkeen virheetön suoritus. Jos koira tekee viisi väärää suoritusta, pitäisi oikeita suorituksia tehdä vähintään tuplamäärä, jotta koira muistaisi ne oikeat. Siksi virhettä ei kannata toistaa! Tehtävää pitää helpottaa, jotta koira onnistuu ja sitä päästään palkkaamaan. Pujotteluun voidaan ottaa helpompi kulma tai toinen väli voidaan blokata pois kaarella tai verkolla tai johteella eli estetään virheen mahdollisuus. Kun koira tekee pari kolme kertaa oikein, voidaan tehtävää hieman vaikeuttaa. Jos se ei edelleenkään onnistu, helpotetaan taas ja saadaan onnistumisia. Vähitellen tehtävää joka tapauksessa päästään vaikeuttamaan, jos koiran asenteesta ja motivaatiosta pidetään tarkasti koko ajan huolta. Tärkeää on se, ettei ohjaaja ala pelätä harjoitusten vaikeuttamista. Paikalleen ei kannata jäädä junnaamaan, sillä se ei vie eteenpäin ja koira vain kyllästyy.

Jos koira edellisellä kerralla onnistui jo aika vaikeissa tehtävissä, ei yhtä vaikeasta kannata aloittaa seuraavalla kerralla. Järkevämpää on aloittaa aina hieman helpommasta, jotta koira pääsee vauhtiin ja muistaa. Se, mikä on tärkeää, on onnistuneiden suoritusten kokonais-

määrä pitkän ajan kuluessa - ei se, mitä tapahtuu yhdellä harjoituskerralla.

Yhteenveto

Koiran opettaminen on loppujen lopuksi yksinkertaista ja järkiperäistä puuhaa. Ensin tehdään paljon ajatustyötä ja valitaan sopivalta tuntuva metodi, millä haluttuun lopputulokseen ajatellaan päästävän. Sitten laaditaan treenisuunnitelma kullekin treenikerralle erikseen ja vielä tavoitteen mukainen pitkän ajan suunnitelma. Tätä vaihetta kaikki eivät tee aloittaessaan, mutta tavoitteen tarkentuessa suunnitelmat yleensä astuvat kuvaan.

Ennen opetuksen aloittamista varmistetaan, että koira on hyvin motivoitunut. Opetuksessa kiinnitetään huomiota asenteeseen ja pidetään huoli siitä, että koiralla on lupa olla yritteliäs. Koiraa opetetaan loogisissa jaksoissa samasta aiheesta ja tehdään riittävästi oikeita toistoja, joista palkitaan oikea-aikaisesti. Jos virheitä sattuu, niitä ei toisteta vaan mietitään, millä ongelma ratkaistaan. Kun ratkaisu löytyy, treeniä jatketaan. Opettaa voidaan vaikka joka päivä, mutta välipäivät auttavat uusien asioiden omaksumisessa. Treenituokiot ovat lyhyitä. Kun kaikki palaset on opeteltu, voidaan ne yhdistää kokonaiseksi liikkeeksi, esteeksi tai radaksi. Treeneissä edetään rauhallisesta ympäristöstä häiriön alaisiin harjoituksiin.

Kuulostaa tosi helpolta! Jokainen tietää, ettei se käytännössä näin loogisesti ja järkiperäisesti mene, sillä tunteet ovat myös oleellisesti mukana. Lisäksi ohjaajat ovat erilaisia temperamentiltaan. Osa on perfektionisteja ja he etenevät hitaasti askel kerrallaan. He saattavat pelätä etenemistä ja mahdollisia virheitä. Osa taas on suurpiirteisiä ja he etenevät nopeammin. He ovat huolettomampia ja ajattelevat korjata virheet sitä mukaan kuin ne ilmenevät jossain vaiheessa. Myöhemmin he kuitenkin voivat olla täysin samalla viivalla ja kumpikin on käyttänyt aivan erilaisia metodeja. Mutta yksi asia on varma: he ovat säilyttäneet oman ja koiransa asenteen ja motivaation erinomaisena ja se vie pitkälle!

Hyviä treenejä!

Oili Huotari
kuvat: *A. Romsi, Vuokko Matero, Henna Mikkonen*

HM

Mikäli vastaanottaajaa ei tavoiteta, palautus:
OSN ry/Eija Anttila
Minttukuja 1B
90460 Oulunsalo

" Mitä saadaan kun risteytetään bullterrieri ja kultainen noutaja?
-Koira, joka säikäyttää sinulta ensin löysät housuun ja juoksee sitten hakemaan vessapaperirullan."

" Jos koiran rukous kuultaisiin, taivaasta sataisi luita."
(Turkkilainen sananlasku)